

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egyóra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egyóra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Plac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Március 15.

Irta: Dr. JUHÁSZ NAGY SÁNDOR.

1848 március 15-ikén Petőfi Sándor vezetése alatt a pesti ifjuság, egy hatalmas utcai tüntetésben kivívta a sajtószabadságot. Ez a nap lett kezdőpontja annak a nagyszerű nemzeti felbuzdulásnak, mely a szabadságharc véres küzdelmei alatt, a rövid ideig tartott, de annál dicsőségesebb teljes állami függetlenség kiküzdéséhez vezetett. Ezért lett március 15-ike az 1848-49-iki szabadságharc ünnepnapja és mivel ez a ropant küzdelmünk a magyarság évszázados függetlenségi törekvésének legutóbbi és legerősebb fellobogása volt, — ezért lett március 15-ike: *ünnepe a magyar nemzeti függetlenségnek, a magyar szabadságnak.*

Ezenkívül március 15-ike, az 1848-as korszak nagy törvényalkotásainak is ünnepnapja és emlékeztet a 48-adi nagy társadalmi és gazdasági átalakulásra is. Március 15-ike a jobbágyfelszabadításnak is ünnepe. A jobbágyfelszabadítás sok évezredes társadalmi fejlődés eredménye, melynek legújabb nagy korszaka a keresztyén világfelfogás keletkezésével kezdődik. A keresztyénség, mint az elnyomottak és üldözöttek: a rabszolgák vallása kezdi meg hódító körutját, hogy aztán általános világfelfogássá szélesedve ki, előbb a rabszolgaság, majd a jobbágyjártat törje szét és ragadja előre az egész emberiséget mindig közelebb az egyenlőség és testvériség eszményei felé. Az elnyomottakat felszabadító, a leigázottakat joghoz juttató, az alsó társadalmi osztályokat felemelő ez a világfelfogás: a demokratikus haladás. Március 15-ike: *ünnepe a demokratikus haladásnak is.*

Ime így kapcsolódott össze a magyar függetlenségi törekvés a demokratikus haladással. A nemzeti eszme az általános emberi eszmével.

Március 15-ike, a mi nagy nemzeti ünnepünk azonban nem azért ünnepnap, hogy ekkor pusztán csak a *multra* gondoljunk és a letűnt nagy eseményeken elmélkedjünk. Csak az olyan eseményeket szoktuk megünnepelni, amelyeknek hatását még most is érezzük. Eseményeket, melyek a *jövőbe* hatnak, mintegy irányzatokká, eszmékké átfinomulva. Ezek az eszmék élnek, működnek, mint: célok. Haladunk feléjük folyton, hogy elérjük és megvalósítsuk.

Ekként minden ünnepség alkalmával, a mult eseményeihez fűzve, valósággal: *a jövődö eszméit ünnepeljük.* Így van ez a mai napon is.

Az 1848 március 15-ikén összefonódott *nemzeti függetlenséget és demokratikus haladást* követeljük ma, ezeket az eszméket ünnepeljük, ezekért lelkesedünk, mert *ezek a jövődö megváltó eszméi.*

A nemzeti függetlenség a magyar nemzet önrendelkezési jogát, a magyar államnak Ausztria járma aluli felszabadítását, csonka államiságunk teljessé kiépítését jelenti.

A *demokrácia*: a *népuralom*. Egy híres francia író szerint a demokrácia azt jelenti, hogy minden hatalom forrása a polgárok összessége legyen és hogy minden polgárnak ugyanazok a jogai és kötelességei legyenek. Tehát *el kell törölni minden kiváltságot, hogy szabadon érvényesüljön a nép akarata.*

A demokratikus haladás az egész emberiség jövőjének uralkodó irányzata, amely felé a mérhetetlen nagy tömeg lassu, de biztos mozgásával fejlődik az emberiség.

Március 15-ike a *nemzeti alapon előrehaladó általános társadalmi fejlődés* ünnepe.

A mikor tehát ma ünnepelünk, lényegében nem 1848 március 15-ikének habár dicsőséges, nagyszerű eseményeit ünnepeljük. Hanem március 15-ikét ünnepeljük, mint egy *nagy, hatalmas, óriási fogalmat* és benne a nemzeti szabadság és a demokrácia eszméit.

A jövőt ünnepeljük. A jövőt minden reménységével együtt! A nemzet és az emberiség jövőjét!

Minden év március 15-ikéje egy-egy láncszem, amely a multat viszi át a jövőbe, vezet bennünket a mi nagy reménységeink felé. De a mikor ünnepeljük március 15-ike eszméit, nem szabad elfelejtenünk azokat a módokat és eszközöket sem, melyek által az eszmék kiküzdhetők, megvalósíthatók.

A mult dicsősége és a jövő reménységei között ne feledjük el a jelent.

Mert hiába magasztaljuk a mult felemelő, hatalmas történetét és hiába esdeklünk a sóvárgott jövő felé, ha el-

feledjük, megtagadjuk és eláruljuk a jelen kötelességeit.

Pedig ezt teszi a jelen nemzedék. Március 15-ike két nagy eszméje: a nemzeti függetlenség és a demokrácia elárulva! Magyarország és a magyar nép idegen, durva, önző érdekek zsákmánya. Lenyűgözve, elnyomva, kifosztva tengődünk. A magyar nemzet nagy többsége mégis eladja a hitét, a lelkét, a hazáját, az emberi méltóságát. Mindenét.

Hol a nemzeti függetlenség? Magyarországot Ausztria tartományává tette a 67-es megalkuvás. Az osztrák szellemű hadsereg javára éppen most akarnak ujjabb 750 millió rendkívüli költséget és nagy létszámemelést kizsarolni. Az önállóbankot éppen most adták fel. A közös vámterület és a gazdasági szolgaság által az országból elüldözött több millió ember kibujdosását éppen most siratta el a népszámlálás.

Hol a demokrácia? Hiszen egész Magyarország nem más, mint a legkülönbözőbb rendű és rangú kiváltságosok vadászterülete. Hol érvényesül itt a nép-akarat? Hiszen a népnek akarata sem lehet, mert a nép zömének még csak szavazati joga sincs.

Ez az ünnep a magyar népnek egy nagy kötelességet dörög fülébe: Sorakozunk egy szívvel-lélekkel az *új demokratikus függetlenségi lobogó* alá!

És még csak egyet. Március 15-ike a *jobbágyfelszabadításnak* is ünnepe. A kiscgazdát nagy tömege: az ország népének nagyobbik része, ekkor lett urává földjének.

Mi van ezekkel a kiscgazdákkal? Milyen lett a sorsuk?

A magyar kis- és középbirtokos osztály helyzete siralmas. A magyar föld, értékének kétharmadáig eladósodva. A nép az adó és egyéb közterhek által igaztalanul sújtva. A népevelés és a gazdasági oktatás elhanyagolt állapotban. Szegények vagyunk, eladósodva, megterhelve és elmaradottan.

És a bajoknak baja az, hogy a nagy hitbizományok, papí vagyonok és nagy birtokok hazájában: Magyarországon *nincs egy talpalattnyi földje a magyar földművelők nagyobbik felerészének.* Vajjon így gondolták-e ezt Kossuth Lajosék, mikor a kiscgazdákat a jobbágy-sorból kiemelték?

Magyarország földművelő állam. Sorsa összeforrott a közép- és kisbirtokos osztály sorsával. Elpusztul az állam, ha ezeken az osztályokon nem segítünk.

So'lon, a híres ókori törvényhozó úgy teremtette meg az athéni demokráciát, hogy a kis- és középbirtokos osztályt felvirágoztatta és a népnek politikai jogokat adott.

Ettől függ Magyarország jövődjéje is.

Az a kérdés, hogy akarjuk-e az új demokratikus függetlenségi zászló alatt összetömörölni, március 15-ike eszméitől lelkesítve, megostromolni a jövőt? Vagy el akarunk-e pusztulni gyáván, nyomorultan?

Ez a kérdés, válaszlatok!

Miniszterjárás Bécsben.

A véderőtörvény miatt.

Hazai Samu honvédelmi miniszter Bécsbe utazott, hogy a véderőreform és a katonai büntető perrendtartás dolgában tanácskozzék báró Schönauich közös hadügyminiszterrel és Georgi osztrák honvédelmi miniszterrel. A véderőtörvény maga már készen van és erről már csak formális, befejező tanácskozások lesznek. Az utazás főcélja a katonai büntető perrendtartás nyelvkérdésének tisztázása.

Az osztrák kormány tudvalevőleg nem akarja elismerni a büntető perrendtartás kérdésében a magyar államnyelv jogait. Több javaslatot terjesztett már a magyar kormány elé, amelyek a gyakorlatban sok tekintetben teret engednek a magyar nyelv használatának, de magyar államnyelv használatának

jogi alapját nem ismerik el. Hazai honvédelmi miniszter és Székely igazságügyminiszter e javaslatok egyikét sem fogadták el, hanem a delegáció budapesti ülésezése alatt újabb tárgyalásokat kezdtek az osztrák kormánnyal.

E tárgyalások sikerét megzavarta az osztrák pártok állásfoglalása és már az osztrák delegációban több olyan beszéd hangzott el, mely tiltakozott a büntető perrendtartás magyar nyelve ellen.

Az osztrák kormány nem akarta elmérgesíteni a kérdést és abban állapodott meg a magyar kormánnyal, hogy márciusban Bécsben folytatják a tanácskozásokat. Ezért ment most Hazai Bécsbe.

A megegyezés annál sürgősebb, mert a kormány áprilisban már fel akarja terjeszteni a véderőreformot, de ezt csak akkor teheti meg, ha a büntetőperrendtartás kérdését is elintézték. Valószínű, hogy gróf Kuen-Héderváry Károly miniszterelnök a közeli napokban szintén Bécsbe fog jönni. Ekkor következnie kell a végleges döntés, amihez azonban szükséges, hogy az osztrák kormány engedjen eddigi merev álláspontjából.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ma délelőtti 10 órakor a külügyminiszteriumba ment és ott hosszabb ideig tanácskozott báró Schönauich közös hadügyminiszterrel és Georgi osztrák honvédelmi miniszterrel. Hazai néhány napig marad Bécsben.

A Zenede városi kezelésben.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága e hóban rendkívül érdekes napirenddel tartja meg rendes közgyűlését, amelynek tárgyait a jog- és pénzügyi bizottság tegnap ké-

sztelte elő. Az ülésen igen fontos kérdésekkel foglalkoztak. Többek között napirendre került a Zenede városi kezelésbe vétele. Ebben az ügyben a közgyűlés megbízást adott a tárgyalások felvételére. A város kultúratanácsnoka tárgyalta is a Zenede vezetőségével a erről jelentést tett a tanácsnak. A bizottság meglehetősen homályosnak találta a jelentést, mely nem szolgálhatott a komoly tárgyalások alapjául. A bizottság visszaadta a tanácsnak az ügyet előkészítés céljából.

A debreceni tudóbeleg szanatórium ügyében tett javaslatot a közgyűlésnek a bizottság. Mint tudvalevő a város 150 ezer korona hozzájárulást szavazott meg e célra. Az újabb tárgyalások folyamán a szanatórium egyesület úgy határozott, hogy több beleg befogadására létesíti az intézményt s ezért a város még 50 ezer koronát ad. A szanatórium helyül a bizottság javaslatba hozta a Nagyerdőnek a nyugastól északkeletre fekvő részét.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Az ülésen Vargha Elemér dr. elnökölt. Jelen voltak: Eröss Lajos püspök, Dégenfeld József gróf, Magoss György t. főügyész, Márk Endre, Szilágyi Imre, Kenézy Gyula dr. Roncsik Lajos, dr. Fejér Ferenc, Poroszlay László, Richl Antal, dr. Freund Jenő, Jánossy Zoltán, ifj. Schwarcz Vilmos és dr. Tóth Emil jegyző.

Kisebb ügyek.

Az ülés megnyitása után foglalkozott a bizottság Bácsbodrog vármegye átiratával, melyben adományt kér Tisza Kálmán szobrára. 1000 koronát javasol a bizottság a közgyűlésnek megszavazni.

Fehér Ferenc dr. kéri, hogy Jókai Mór szobrára is adjon a város ezer koronát. Az indítványt elfogadták.

Kolozsmegye a borítal és husfogyasztási adók eltörlése ügyében intézett főliratot a képviselőházhoz, Miskolc város pedig a husdrágaság miatt a husfogyasztási adó el-

Demmer József műtermében (Szent-Anna-u. 5.) 12 drb levelező-lap csak 3 K.

A hontalan.

„Ma hatvanhárom éve annak,
Hogy ülték születésnapom’ :
Mindenki szive értem égett,
Örömben uszott szép honom ...

Tavasza volt ... március idusa,
Órjássá tett egy pillanat!
Százerek szive összeforrott
Érettem egy zászló alatt! ...

Százerek szive összeforrott,
Hősök teremték egy napon! ...
Kard nőtt a kézben, rabbilincsből,
Harcvágó tüzelt az arcokon! ...

Alig telt el pár röpke hónap,
Már hontalan, kivert valék ...
Kinek keblében megpihentem
Csak pillanatra — üldözék! ...

Kinek keblében megpihentem,
Most áulás ütött tanyát!
Fiu ki félté rongyos életét,
Nem iamert testvért és anyát! ...

Itt hagytam akkor ezt a földet
S e szégyent bujva hordozom;
Minden tavasszal visszatérek,
Hogy hátha ujja lett a hon?! ...

Minden tavasszal visszatérek
S nincs itt kebel, mely betegad,
Már hatvanhárom éve járok
És nem lelem hajlékomat! ...

... Öreg vagyok, hajam megöszült,
Kicsufol gyermek, férfi, nő,
S hol ezelőtt csak róza termelt,
E honban már csak dudva nő!

Jön még tavasz? megérem — én is?
Vagy eltemettek? ... emberek!
Kihalt talán már szivetekből!
Az én nevem: „Hon szeretet“?

Barcza Andor.

A hazáról és a hazaszeretetről.

Irla: Kövér Gyula.

Abból az okból, hogy az 1848 március 15 ikének évfordulójára ismét elérkeztünk: a hazáról és hazaszeretetről kívánok röviden elmélkedni. Megvallom őszintén: nem lesz könnyű a feladatom. A mai korban olyas valamiről beszélni, mely sem az üzleti, sem a megélhetési érdeket közvetlenül nem szolgálja, bajos. És mivel nem ad érdemjelt vagy más egyéb kiüntetést: felőle beszélni sokak szerint nem is hasznos dolog.

Mindezek dacára: kell beszélni róla. Szükséges a haza és a hazaszeretet fogalmát

felújítani olykor, nehogy elhalványodjék emlékezetünkben, amelyre manapság annyi jó alkalom kínálkozik.

Vannak igen sokan, akik felteszik ezeket a kérdéseket: Mi az a haza és mi a hazaszeretet? Mi a haza? Ezelőtt a költők könnyen megudtak felelni erre:

Mi a haza óh ne kérdezd,
Szivedben a felelet:
Ami érzesz, amit gondolsz,
Ami drága s szent lehet ...

Igen ezelőtt így volt, de most más a nóta.

A magyar szójárásban, mikor az ember a lakására megyen azt mondja: megyek haza. De mikor a magyar ember tréfál, nem a lakását érti a „haza“ szó alatt, hanem azt a helyet hova holta után megyen. Ime a pusztai szóbeli magyarázata is eltérő, hát még a tulajdon értelemben vett felfogása ...

Pedig a dolog igen egyszerű: a haza az a hely, ahol az a nemzet él, amelyikhez tartozom. E szerint születtem Afrika sivatagján, ha él bennem a faj szeretet: Magyarország a hazám. Ezzel a definícióval eljutottunk a hazaszeretet fogalmához. De mielőtt ennek fejtegetésében belefognánk, egy, a mai korban igen divatos felfogásról illik megemlékezni. Ez a divatos nézet így hangzik: Ott a haza, ahol a megélhetés biztosítva van. Tagadhatlan, hogy ebben a dologban lakozik

Csatornázásokat a legolcsóbban készít Rubinyi Lajos és Társa
Debreczen Piacz-utca 11.
„Bika“ szálloda mellett.

törlesztését kívánja. A két fölratot pártolás végeit megküldték Debrecennek s a bizottság javasolja, hogy a közgyűlés hasonló feliratot terjesszen a t. Házhoz.

A kereskedelmi miniszter az 1904. XIV. t. cikk értelmében fölhívta a várost, hogy azon helyi érdekű vasuti részvényeket, amelyek a városnak nem jövedelmeznek az államkincstár tulajdonába engedje át. Az állam ezt, a város részére folyósított utépítési segélyek ellenében kéri. Debrecen tulajdonában a nagyléteai vasut 16000 korona értékű törzsszelvény van, amelyet az államrendelkezésre bocsájtanak.

Bakó Péter rendőr nyugdíjazáséri folyamodott. Kérését áttették a nyugdíj bizottsághoz.

Kovács József polgármester előterjesztést tett, hogy a költségen az adóvégrehajtási teendők ellátására egy új adóvégrehajtói és egy becsüsi állás szerveztessék.

Zoltán Hermann köztisztviselő vállalkozó a csatornázási munkálatokkal kapcsolatosan fömerült többlet fuvarozás miatt a f. évre 6000 korona pótdíjat kér megállapítani.

Márk Endre sokalja az összeget, 2000 koronát hoz javaslata.

Major György méltányosnak találja a kérelmet és 4000 koronát javasol megszavazni.

Jánossy Joltán hasonló értelemben szól. A bizottság elfogadta a főügyész indítványát.

A debreceni termény és áruaktár nagyvárosi példára kérelmet adott be a városhoz, hogy a címére érkező küldemények után a köveztvámot ő hajtsa be a felektől és arról havonta számol el a városnak.

A bizottság méltányosnak találta a kérelmet s ennek teljesítését javasolja.

A zenede városítása.

Ismeretes, hogy a zenedének városi kezelésbe való vételére a közgyűlés hajlandóságot mutatott már. A közgyűlés megbízta a tanácsot, hogy a zenede egylettel tárgyalásokat folytasson. K. Tóth Mihály tanácsnok a megbízás folytán megtette a szükséges lépéseket és eljárásáról terjedelmes jelentést tett. A zenede egylettel való megállapodásait összefoglalta s a zenede városi kezelésbe vételéről szabályrendeletet alkotott. Annak idején közöltük, hogy a városi kezelés esetén Debrecennek a most adott 8000 koronaa évi segélyen felül mintegy 7000 koronába fog

kerülni a zenede fenntartása. A zenede egylet különféle kikötéseket tesz az átvétel esetére s olybá tűnik fel a dolog, mintha a jövőben is a legtöbb jog nem a várost, hanem az egyletet illetné. Tóth Mihály részletesen elmondta jelentésében nézeteit a városi kezelésbe vételéről, de ami a legtöbb, hogy a részletes költségvetés mi terhet ró a városra, nincs jelentésében.

Freund Jenő az egész alapot, melyen az eddigi tárgyalások történtek, elhibázottnak tarja. A kulturtanácsnok jelentésén nem lehet elindulni. Az ő privát megjegyzésein kívül nincsenek meg a legfontosabb közlések, melyek a költségvetésről szólnak. Indítványozza, hogy az ügyet vegyék le a napirendről s hogy a bizottság az eddig történt tárgyalásokról tájékozást nyerjen, nyomassa ki a város a szerződés tervezetét, a jelentéseket is osszák szét a bizottsági tagok közt.

Jánosi Zoltán hozzájárul az indítványhoz. Hasonlóan azt tartja, hogy a kulturtanácsos jelentése nem világos. A kérdés pénzügyi oldalát szeretné részletesen ismerni.

Márk Endre úgy látja a dolgot, hogy a zenede fenn akarja magát tartani a városégsze alatt. A saját erejéből nem képes fennmaradni, ezért kér segítséget. Erre azt mondja, hogy ne akarjon élni az, aki nem tud élni. Az eddigi tárgyalás egészségtelen alapokon van. Nem ismeri a zenede eddigi alapszabályait sem. Ezt is ki kell nyomtatni. A főügyész véleményét a jogi, a főszámvevőt pedig az anyagokra nézve ki kell kérni. Becsüli a kulturtanácsos tevékenységét, még azt is elhiszi róla, hogy ért a zenéhez, de feltétlen szükségesnek tartja, hogy egy szakértő közeget is hallgasson meg a város.

Kenézy Gyula helyreigazítja Márk Endre szavait s kijelenti, hogy a zenede egylet nem akar a város egésze alatt fennmaradni. Azal is számot kell vetni a városnak, hogy a zenedét fejleszteni kell a jövőben.

Freund Jenő újabb felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy az összes jelentéseket és a bekérendő véleményeket kinyomatja s újra tárgyalja.

A tüdőbeteg szanatórium.

A tüdőbeteg szanatórium ügyével foglalkozott ezután a bizottság. Megírjuk a minap, hogy Lukács György dr. a szanatórium egyesület elnökének Debrecenben tartózkod-

dása alkalmával a szanatóriumi bizottság ülést tartott, melyen újból jelöltek telket a szanatóriumnak. Ez a telek a Nagyerdő nyulási részén északkeleti irányban van. — Itt épülne fel a humánus intézmény. A szanatórium egyesület mintegy nulla korona költség-gel épített s az eredeti tervtől eltérően 100 ágy helyett 150 ágyat rendez be az intézetet. Ezzel szemben Debrecen a már megajánlott 150 ezer koronán felül még 50 ezer koronával kell, hogy a szanatórium költségeihez járuljon.

A bizottság többek hozzászólása után ajánlotta a közgyűlésnek a szanatóriumi bizottság javaslatát elfogadásra. Az 50 ezer korona újabb hozzájárulást a községi adók helyét pólló alaphoz venné kölcsön a város. A ülés ezzel véget ért.

Debreceni élet.

Mostanában Debrecenben rengeleg pletyka kering holmi elfojtott botrányokról. Mondhatnánk, minden kicsinyítés nélkül pletykának, ha ez szellemesség volna, de sajnos nem az, hanem ami mögötte van, az nem szellemes eset, hanem sajnálni való dolog.

Sokszor írták már és napról-napra kiáltóbban bizonyosodik be, hogy Debrecen forrong és egyre inkább halad a nagyvárosi nivó felé. Fejlődik, szépül, hiszen ez már közhely is egészen. De ehhez képest meg visszafelé a kis városi nivó felé is. Roppant érdekes figyelni az ilyen városi életet. Most kezd levetkezni tulajdonképpen a nagy-nagy falu jellegét és kezd magára öltözni valami vékony kulturréteget. Napról-napra van valami új esemény, amelynek a kicsinyitőt sokszor torzító tükörében már ott lehet látni a jövő nagy városát, minden intelligenciájával és minden kulturbűnével. Van azonban olyan eset is, amikor az ember okvetlen a falusi parasztleányok, jelentéktelen, apró összeüt-közésére, virtuskodására gondol; sajnos, még ilyenek is vannak Debrecenben. De ez ritkább és nem olyanok csinálják akiket komolyan és tökéletes szigorú szemmel látva a dolgokat teljesen intelligens ember számba lehetne venni, a szó legnemesebb értelmében.

Hanem: bizonyos, hogy nagy és művelt

némimemű tetszetőség. Az ember pusztán levegőből meg nem él és bizony keveset használ az bárkinek is, ha akármilyen szép ország a hazája, vagy akármilyen dicső nemzetnek a szülőtte, ha — éheznek. Általában véve azonban ez a felfogás hálátlan tulzás, mert a haza nem oka senki éhezésének. A hiba más okokban rejlik.

De lássuk mi a hazaszeretet! A hazaszeretet az emberrel veleszületett ösztönszerű érzés azon föld iránt, hol a nemzet él, amelyhez tartozik. Bátran mondhatjuk, hogy a hazaszeretet érzelme legszentebb, legigazabb, önzés nélkül való nyilvánulása az emberi szívnek, mely minden időben az emberi cselekedetek leghatalmasabb rugója volt. A hazaszeretet feltalálható ugy a legkezdetlegebb műveltségű népeknél, mint a legműveltebbeknél. Az északi sark körül lakó eszkimó épen ugy szereti, épen ugy ragaszkodik a hó- és jégborította kiellen hazájához, mint boldog Itália népe verőfényben tündöklő narancterme földjéhez. És a történelem ezokat a harcotokat, azokat a cselekedeteket tünteti fel legmagasztosabbaknak és legdicsőbbeknek, melyeknek indokai a hazaszeretetre vezethetők vissza. Az ókori népek közül három: a zsidó, görög és római a hazaszeretetenek nagy, uőlérhellen nagy példáit hagyta reánk. De szükségtelen nekünk, magyaroknak, hogy a hazaszeretetenek mintáit más nemzetektől kérjünk kölcsön. Nemzetünk e te-

kintetben is kiállja a versenyt bármelyik nemzettel. Ennek bizonyítására elegendő az az egy tény, hogy immár több mint ezer esztendő telt el azóta, hogy a magyar nemzet „Annyi balszerencse közt, oly sok vizsály után” birja ezt az országot. Ha a magyar nem lett volna hazáját forrón szerető nemzet, akkor ugy járt volna, mint a szerencsétlen lengyelek. Áldott legyen az emlékezet rólatok, hazánk elhunyt dicső nagyjai: Hunyadi János és Mátyás, Bocskai, Bethlen, Rákócziak, Kossuth Lajos, valamint számszóan hazatöket igazán szerető apostolai a szabadságnak. Ti voltatok azok, kiknek minden érzésen fölül való honszerelme megtartotta számunkra e hazát. A ti dicső példáitok lelkesítsen, buzdítson bennünket az igazi honszeretetre.

Korunk modern fejlődési iránya új eszméket, a régi felfogásoktól eltérő véleményeket dobott közénk. Ezeknek egyike az, hogy meg kell szünni, le kell omolni a nemzeteket elválasztó közfalaknak, hogy létre jöjjön az új társadalmi átalakulás: a nagy boldogság és egyenlőség kora. Ez az eszme voltaképen nem új. Hiszen a biblia már kétezer év óta hirdeti az egy akol és egy pásztor eljövetelet. Csak a forma más.

Isten bocsássa meg bűnömöt és nevezzenek ósdinak, maradnak: de nem tudok hinni, nem tudok belenyugodni a világpolgárság gondolatába. Nem tudom elképzelni

azt az eshetőséget, hogy a világ népei valaha egy nemzetté egyesülni tudnának. Nemcsak a nyelvek különbözősége miatt, — ami főfontosságú, — kivihetetlen ez, hanem a népek elválasztó faji s nemzeti sajátág miatt sem lehetséges. Az az iskola, mely a világpolgárság eszméjét hirdeti, tanítja azt, ami fentebb mondva volt, t. i. hogy ott a haza, ahol a megélhetés van. Más szavakkal teljes értelme ez: szükségtelen bármelyik nemzet-hez tartozni és a honszeretet idejét multa érzélgés. Legyen nekik az ő hitök szerint. Anynyit azonban megjegyezhetünk, hogy az embernek veleszületett hajlama a hazaszeretet szent érzése. Isten oltotta szívünkbe. Tehát örök természet. Ami örök természete az embernek, az doktrinókkal ki nem irtható. Műtermészet. Maga a félet pedig igazi alap nélkül való tyothézis.

Mi pedig magyarok ápoljuk és fejleszszük szívünkben a hazaszeretet érzését. De zárva tartjuk. Csak akkor mutassuk, mikor arra igazán szükség van, Aztán ne felejtjük el azt sem, hogyha elhányná-vetné a sors életünk hajóját; ha itt kellene hagyni az ősi lakóhelyet: hazánk csak egy van, Magyarországnak. A szózat költőjeként:

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely.

Vàrady József **nőiszabó**
Kossuth-utca 22.

Elsőrendű műtermében. készülnék a legújabb divat szerint Angol és Francia ruhák és Bluzok stb. Gyors és pontos kiszolgálás.

város nem is lehet el nagyobb és rejtetlen illatozó kultur-bostrányok nélkül. Tessék meg nézni Budapestet; hiszen szidják, útik mindenfelől, tudjuk, hogy ezer a hibája, ezer seből vérzik, sok-sok ember pusztul belé, míg valahogy és rengeteg fáradozás és magamészítés árán közülök egy pozíciót teremt magának, tudjuk, hogy ezer a bűne, ezer szégyen, gyöngye emberi szédít el káprázatokkal, gazdag, dus gyönyörűségekkel ékes forgataga, de hiába mindez, tudjuk hogy Magyarország ott éli ki minden kulturális erejét.

És mikor ezt mondjuk nemcsak a művészeti és irodalmi életre értjük, hanem a tudományos és politikai életre is. A mi tudományos életünk ugyan még meglehetősen szűk keretben mozog, de már a kezdet nehézségein már, úgy ahogy átéltünk és kezd nagynehezen a külföld is, bár csak immelámmal figyelni ránk.

És ezt valahogy a mai modern áramlatnak lehet köszönni. A moderneknek, és ezek közé tartoznak sokan azok közül is akik kézzel-lábbal tiltakoznak az ellen a gyanúsítás ellen, hogy őket moderneknek nevezék. A modernnek, ha nagyon sok hibával, nagyon sok bűnrel, betegséggel vannak is megverve vagy megáldva, egy régi magyar erény, a dicső magyar szalmalángot igyekeznek minél jobban kihagyni, kiszorítani a programjukból. Sokkal szivesebben, sokkal több lelkesedéssel hirdetik a szakadatlan, a kitarító, nehéz munkát, annyira, amennyire ezt az ő gyöngébb, elfinomultabb erejük, energiájuk engedi. Ezért tartozik a modernnek közé sok olyan mai emberünk, aki nem akarja magát modernnek bélyegezni.

És, a fő, amit nem szabad elfeledni sohasem a mai viszonyok vizsgálásánál, átmeneti korban élünk. Valami, valami nagy tavaszunk, valami új világfordulásnak a szele suhog az idők méhéből és minden nagy sorsváltást, minden nagy sorsjobbrafordulást nagy bűnök szoktak megelőzni. Gondoljunk csak a XVI ik Lajos és a többi francia királyok sorsára. Az ő bűneiből és a francia forradalom vérözönéből sarjadt ki a tegnap, a tegnapi modernség és a ma bűneiből, a ma bostrányából és a holnap vérözönéből fog kialakulni a szép és a jó jövő, az a kor, amikor minden úgy lesz, ahogy lenni kellene.

Öry Sándor.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Regéczi kisharang. II. Rákóczi Ferenc fogsága történelmi színmű. Rákóczi ünnepély.

Csütörtökön Nőegylet jótékonycélu előadása.

Pénteken Nőegylet jótékonycélu előadása.

Szombaton Nőegylet jótékonycélu előadása.

Vasárnap délután Muzsikusa leány operett. Vasárnap este A budapesti szinfonikusok nagy hangversenye Kun László vezénylete alatt.

* **A hét műsora.** Ma szerdán március 15-én diszeldadásul adatik II. Rákóczi Ferenc fogsága Szigligeti történelmi színműve. Ezt megelőzi Torma éneke, aki Halász Sándor Távol keleten című kurucdalát énekli. Ezután kerül bemutatásra Szávay Gyula poetikus ünnepi színjátéka a Regéczi kisharang, melyben a színtársulat egész személyzete játszik. Csütörtökön, pénteken, szombaton a Jótékony Nőegylet nagy előadása. Szinre kerül Tompa Mihály virágregéje a Fehér lilium menyegzője 3 szakaszban és 10 képben. S utána Paileron szellemes vigjátéka a Szikra fejezi be az

estét, melyben több mint 60 felnőtt és 40 kis lány vesz részt. A darab előtt Kabay Kálmán zeneszerző új nyitányát: Ünnepi indulóját játssza a zenekar a szerző személyes vezénylete mellett.

A mai ünnepek.

Az ifjuság felhívása.

A főiskola akadémiájának ifjusága a szokott keretekben, de a szokottnál is nagyobb lelkesedéssel készül a március 15-iki hazafias ünnepélyre. Lelkes kiáltványt intézett a város hazafias közönségéhez, mely a hirdető oszlopokon hatalmas piros-fehér-zöld plakátokon hirdeti az ifjuság lángoló honszerelmét, lelkesedésének nemes tisztaságát és a jövőbe vetett reményét. Az ifjuság nemzeti színű plakátjai tegnap jelentek meg a Piacon s az ünnepélyen való részvételre hívja fel a polgárságot. A lelkes felhívás a következő:

Debrecen polgársága!

Ezelőtt 63 esztendővel egy tényes, ragyogó napot jegyzett fel a történelem Muzsája örök táblájára. Szomorú, esős nap volt és nekünk mégis fénylőbb, mégis ragyogóbb, mint a legsugarasabb nyári nap.

Ez volt március 15-ike!

Hogy mit jelent ez a nap a magyar történelemben, mindnyájan tudjuk. Az egyenlőség, rabigába tört nép fellázadó kiáltása volt ez, melyre megrendült a felfuvalkodott zsarnokságnak amugy is ingó trónja. Polgárok! Amig ki nem halt szívünkben a szabadságszeretet, míg rabszolgaságba süllyedve le nem mondtunk legfőbb polgári jogunkról, az egyenlőségről, míg szeretjük egymást testvéri szeretettel s ezt a drága közös anyát, édes Hazánkat utolsó csepp vérünkig rajongó imádatlalt, addig ez a nap mindig a legnagyobb nemzeti ünnep lesz a magyarnak!

Évtizedes hagyományok a ref. főiskola lelkes ifjuságára s főképpen a „Magyar Irodalmi Önképző Társulat“-ra bízzák azt a magaslatos feladatot, hogy — midőn e nap közeledik — intő szóval figyelmeztesse és ünnepre hívja a honfiakat és honleányokat.

Ünnepre, lelkes ünnepre hívunk tehát benneteket! Jertek el mindnyájan s lelkesedésetekkel fokozzátok a mieinket, hogy a multnak áldozva, erőt merítsünk a jövőben meg harcolandó nagy küzdelmekre!

Ünnepélyünk sorrendje a következő:

I. Délután negyed 3 órakor a Petőfi-szobornál:

1. Nemzeti zászló. Énekli a Petőfi-dalkör.

2. Emlékbeszéd. Tartja Borbély Gyula bölcsészettanhallgató, a M. I. Ö. T. elnöke.

3. Nemzeti dal. Szavalja Borsy István bölcsészettanhallgató.

4. A Petőfi-szobrot a Petőfi-dalkör nevében megkoszorozza Koncz Ákos, a dalkör al-elnöke.

5. Talpra magyar! Énekli a Petőfi-dalkör.

II. 3 órakor a főiskola udvarán:

1. Himnusz. Énekli a főiskolai énekkar.

2. Emlékbeszéd. Tartja Oláh Károly hittan- hallgató.

3. Alkalmi szavaltat. Előadja Massáth Ferenc hittanhallgató.

4. Talpra magyar! Énekli a főiskolai énekkar.

III. 4 órakor a városháza udvarán.

1. Huber; Őseink emléke. Énekli a Kosuth-dalkör.

2. Emlékbeszéd. Tartja: Györék József hittanhallgató.

3. Alkalmi szavaltat. Előadja: Kolozsvári Kiss László hittanhallgató.

4. Szózat. Énekli a közönség.

Gyülekezés délután háromnegyed 2 és 2 óra között a főiskola udvarán.

Debrecen hazafias polgársága! Jöjjetek el mindannyian, hogy a nagy március idusának ünnepe méltó legyen a városhoz, mely az igaz hazafiságnak mindenha mentsvára volt.

Váltóhamisító asszony.

Sikertelen kölcsönszerzés.

A debreceni rendőrség egy jobb sorsra érdemes asszony különös manipulációjára jött rá egy feljelentés folytán.

Az illető hamisított váltó-aláírás folytán akart kölcsönt keresni, mert már ily uton tényleg vezetett egy debreceni pénzügyintézetet.

A váltóhamisítás, mely ezideig az ugynevezett „intelligens“ gazemberek terénuma volt, most az alsóbb néposztályokban is elharapódzik: mutatja ezt az alábbi, közönségességében is szembe álló eset:

Galgóczy Gyulán szül. Kupás Eszter, Botos Lajos nagycserei erdész nevére — az aláírást hamisítva — a mult hónapban először 240, majd pedig 60 koronát vett fel a Debreceni Eső Kölcsönös Segélyző Egylettől. Ekkor még nem jöttek rá a hamisításra. Galgóczyné a sikereken felbuzdulva, tegnap ismét mintegy 200 koronányi összeget akart felvenni a pénzügyintézetől, de rajtavesztett, mert a hamisításra rájöttek. Nyomban utána néztek a két előbbiek is és bebizonyult a hamisítás. A károsult bank megtette a feljelentést, melynek alapján a rendőrség folyamatba tette a bűnös asszony ellen a vizsgálatot.

UJDONSÁGOK

— **Bőjti istentisztelet.** Az ág. hftv. ev templomában szerdán délután 3 órakor bőjti istentisztelet lesz.

— **Bakonyi Samu beteg.** Bakonyi Samu dr. városunk II. kerületének országos képviselője, mint értesülünk, betegen fekszik lakásán. A népszerű képviselő erős hűlésből kifolyólag kénytelen lakásán tartózkodni. Orvosi tanácsára volt kénytelen lemondani debreceni utjáról. Ezért történt, hogy a mai nemzeti ünnepen rendes szokása szerint nem tartózkodhatik választói körében.

— **A debreceni munkásbiztosító-péntár újraszervezése.** A kereskedelemügyi miniszter s az országos munkásbetegséggyógyító-péntár hosszas tárgyalás után a vidéki kerületek illetmény-szabályzatát jóváhagyta és így a debreceni pénztárnál is a meglévő tisztviselőket új ranggal és beosztással besorozták, az ujonnan szervezett állásokat pedig a paritásosan összeállított igazgatóság Dávidházy Kálmán elnöke alatt március 6-iki ülésében töltött be. E szerint a kerületi munkásbiztosító-péntár teljes tisztikara a következőképp alakult meg. Igazgató Dusa József, számlánácsos Kormos Gyula, fogalmazó Handler Gyula, számvizsgáló Boross Pál, számellenőr Szathmáry Károly, számtisztek Kiss Lajos, Boross Sándor, irodatiszt Péntek József, számtisztek: Pányoki Lajos, Török Gábor, Henrich János, Sinay Ida, Horváth Irén, Szepesi Albert, Horváth Róza, Ritoók István.

Modern

CIMFESTÉSZETI

műterem

DEBRECEN, HATVAN-U. 6. — Szolid, olcsó és pontos munkát készít.

BURAY IMRE

— **A zónatarifa és a városok.** Miskolc törvényhatósága feliratot küldött a kormányhoz a zónatarifa készülő reformja dolgában. Feliratában rámutat, hogy a kérdés közlelő érinti a városokat, amelynek gazdasági léteviszonyaira éleken kihat. Kiemeli a nagy hibát, hogy a zónarendszer központjává Budapestet tették, amelylyel szemben csakis a szomszédos díjzabás nyújt kárpótlást a vidéki városoknak. Az a kérelme tehát a törvényhatóságnak, hogy a zónatarifa változtatása esetén a szomszédos forgalomra vonatkozó díjzabást hagyják fenn érintetlenül. A feliratot pártolás végett megküldték Debrecen városának.

— **Kozma László meghalt.** Mély részvételt vettük a hirt, hogy Kozma László az állami tanító árvaház érdemes igazgatója meghalt. Kozma László igen értékes, képzett pedagógus volt, aki nemcsak szűk keretek között munkálkodott, hanem élete javát a közérdek szolgálatában is töltötte. Az elhunyt Debrecen város törvényhatósági bizottságának is tagja volt, ezenfelül a tanítók országos bizottsága díszelnöki tisztét is betöltötte. Kozma Lászlót élete 56, házassága 34. évében ragadta el a halál az éleik sorából. Halála városszerte őszinte részvétet keltett. Családján kívül kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése e hó 16-án lesz az Országos tanítói árvaházban levő lakásáról.

— **Az Árpádtéri ref. templom.** A debreceni ref. egyház építési bizottsága márc. 14-én d. u. 4 órakor ülést tartott, melyen az Árpádtéri új templom építésének vállalkozóival véglegesen megkötötték a szerződést. A Kallós és Koch cég, a fővállalkozó, kap 121.700 koronát, Beck Sámuel kőfaragó 12.660, Paulovits Lajos az asztalos munkákért 11.900, Somogyi Sándor a szobrász munkákért 3300 koronát. Megkötötték a szerződést Tóásó Pál művezetővel, az építés vezetőjével is. A szerződés nagy körültekintéssel van megszerkesztve.

— **A Petőfi-dalkör mai estélye.** Szávay Gyula elnöksége alatt működő Petőfi-dalkör hagyományos szokásához képest ma március 15-én este 8 órai kezdettel ünnepi a szabadság hajnalhasadásának évfordulóját. Az impozánsnak ígérkező estélyt a Bika dísztermében tartják meg, ahol az ünnepi díszmegnyitó beszédet Szávay Gyula elnök országos nevű író tartja, ugyancsak ő mond a vacsoránál a Petőfi serleggel felköszöntő beszédet. Az ünnepi beszédet Koncz Ákos alelnök, városi tanácsnok tartja, míg Sinay Szerénke magyar népdalokat fog énekelni. Szilágyi Samu szavalni fog kuruc ódákat és négy fiatal zenésztünk vonós négyessel fog műsoron szerepelni. A Petőfi dalárda pedig a műsor számok között Pálfi Lajos karnagy vezetésével mellett hazafias és más dalokat fog énekelni. A műsor befejezése után veszi kezdetét a társas vacsora, amelyen a Petőfi dalkör a nagydíj tanuit, a Debrecenben lakó öreg honvédeket vendégül látja. Vacsora után pedig Vörös Tóni és fia zenekara mellett kezdetét veszi a tánc.

— **Megkéselték az országúton.** Gellért János mikepércsi lakos testvérével együtt indult el a berettyóújfalusi vásárra loval vásárolni. Vásárlás után hazafelé igyekezett a két ember az újonnan szerzett loval. Utközben utól érte őket D. Kovács József ugyancsak mikepércsi lakos s felhívta őket kocsijára. Beszédgetés közben felkínálta nekik megvételre lovát, mire azok hajlandók nem lévén, utlegelni kezdte a kocsihoz kötött lovakat. Majd pedig vasvillával támadt Gellért testvére s mikor az testvére védelmére sietett, több helyütt jelentékenyen megsebesítette s midőn futásnak eredt Gellért, utána iramodott s vasvilláját arcába dőfte. Gellért meglette D. Kovács ellen a feljelentést s a kir. egészség annak alapján elrendelte a vizsgálatot.

— **Ünnepély a Homokkertben.** A debreceni „Homokkeri Református Olvasó Egylet” március 15-én azaz ma este 6 órakor, saját helyiségében, hazafias ünnepélyt rendez a következő műsorral. Himnusz, éneklés az egybegyűlt közönség. Megnyitó beszéd, tartja: Patay József egyleti h. elnök. Márciusi költemény, szava: Dankó Sándor 3 ad éves theológus. Emlék beszéd, tartja: Józsa Vince ur vár. biz. tag. Erős hit, Abrányitól, szavalja: Győri Lajos. Felolvasás, tartja: Kövér Gyula egyleti könyvtárnok. Szózat, éneklés az egybegyűlt közönség. Beléptidij nincs.

— **A feleség.** Egy megyebeli kis községben volt dolga egyik debreceni ügyvédnek, Valami peres ügy miatt kellett odautaznia. Felkereste a bírót és megkérdezte tőle, hogy kézbesítette-e az idézést, amely Kovács Mária nevére érkezett. A bíró községhezára hivatja a kisbíró:

— Kézbesítette-e az idézést, amelyet átadtam?

— Nem a — feleli a kisbíró és a csizmaszárából előhúzza az írást. — Itt van még most is.

— Hát miért nem adta át annak, a ki-nek szól? Mi? — formádt rá a bíró.

— Átadtam vón, csak megtaláltam vóna. De az egész falut összejárta és nem találtam Kovács Mária nevű fehér személyt.

— Szerencsétlen flótás! Hiszen a kend felesége a Kovács Mária! — rivált rá a bíró.

— Tyű, az áldóját, az igaz a! — kiált a kisbíró. — De a ménkö gondolt vóna rája!

— **Magyarország a római kiállításán.** A magyar kormány tudvalevőleg elhatározta, hogy az idei római világkiállításán Magyarország is részt vesz és a Vigna Cartoni területen külön kiállítási pavillont épített. A kiállítási ügyek intézésére a kormány Miklós Ödön főrendiházi tagot kormánybiztossá nevezte ki s az ő vezetése alatt építik a kiállítási csarnokot. A pavilon Höpfnér és Györgyi budapesti műépítészek pályanyertes tervei szerint épül, komoly modern stílusban csekély magyar motívum mozaik díszítéssel. Termei felülről nyelik a világítást és tűzveszedelem ellen biztosítja az is, hogy keitős fedelelet alkalmaztak vastag üveggel, a falak pedig vasbetonból készültek. A kiállítás anyagának összegyűjtését Miklós Ödön vezetésével a közművészeti egyesület kebeléből kiküldött zsűri válogatta össze a régi és a mai magyar művészek műveiből. A király és a magyar állam tulajdonában levő műveket szintén megkapja a kiállítás. Részt vesz Magyarország a római archeológiai kiállításán is, valamint az Angyalvárbán rendezendő történelmi emlékkiállításán. Ezek rendezésében Szalay Imre muzeumi igazgató, Hampel József egyetemi tanár, Berzeviczy Albert, a képviselőház és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke vesznek részt.

— **Czikó István temetése.** Szerte a városban óriási részvét nyilatkozott Czikó István dr. járásbíró elhunytá alkalmából. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a koszoru és virághalmaz, mely a halott koporsóját elborította és az a nagy közönség, mely a temetésen való részvételével fejezte ki az elhunyt iránti tiszteletét. Megjelent a temetésen a kir. tábla, törvényszék, járásbírószék tisztikara, a ügyészség és az ügyvédi kamara is képviseltette magát. A gyászszertartás a Teleki-utca 88. számú háznál volt, ahonnan a temetőbe kísérték a halottat.

— **Halottak.** Molnár Mihály ref. 31 éves, Özv. Tóháty Józsefné 63 éves r. k., Erdélyi István ref. 70 éves, Czikó István r. k. 50 éves, Rosenberg József izr. 14 hónapos, Weisz Józsefné izr. 72 évss, Molnár Erzsébet r. k. 7 éves, Bihari Béla ref. 7 hónapos, Lovász Gyula ref. 11 hónapos, Barcza Károly ref. 14 éves, Selmezi Eszter ref. 3 éves, Szilva István ref. 52 éves, Özv. Fazekas Andrásné debreceni Kiss Matild ref. 54 éves, Holló György r. k. 56 éves, Fiech Gizella izr. 2 hónapos, Szrupicsek Szeréna r. k. 11 hónapos, Tolvaj János ref. 1 éves.

— **Garázdálkodó napszamos.** Mike Sándor részegségéről hírhedt napszamos tegnap megint virtuskodott és duhajkodásával nagy népcsődítéletet okozott a Piac-utcai Árok korcsma előtt, mindaddig, míg a sarki rendőrszem megelelve a mulatságot, be nem kísérte a rendőrségre.

— **Tolvaj a kaszárnyában.** Március 4 én éjjel 11 és 1 óra között ismeretlen tettes behatolt a Pavillon lakánya 5. számú helyiségébe s onnan ételneműeket lopott el. A lopás gyanúja Böszörményi András csavargóra irányul, ki az eset előtt bejáratos volt a kaszárnyába, azóta azonban nem mutatkozott. A nyomozást megindította az illetékes hatóság.

— **Párbajozó jogászok.** Porubszky Sándor, Porubszky Jenő kir. ítélőtáblai elnök fia és Dal Martello Brunó véres kimenetű kardpárbajt vívtak. A sebesült Porubszky, ki arcán és a füle fölött kapott egy 10 cm. hosszú és 5 mm. mély vágást. E lenfele sértesen maradt.

— **A „Vasárnapi Ujság” március 12-iki száma egy külföldre kerülő magyar műgyűjteményt mutat be: Gerhardt Gusztáv gyűjteményét, pompás képek nagy sorával és Csányi Károly érdekes cikkével. Egy másik képsorozat Pásztor Árpád eredeti felvételeit mutatja be világhírű utjáról. Képek Kézdi-Kovács László kiállításáról, aktuális arcképek stb. adják a többi képanyagot. Szépirodalmi olvasmányok: Kárpáti Aurél és Horváth Ákos versei, Rákosi Viktor regénye, Móricz Pál novellája és Marcelle Tinayre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: tárcacikk a hírről s a rendes heti rovatok, irodalom, művészet, sakk-játék stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.**

— **Kolozsvári jogi vizsgákra,** u. n. alap és államvizsgákra jogi és államtudományi szigorlatokra tudományos alapossággal és eredményre vezető módon rövid idő alatt, mérsékelt díjazás mellett előkészít dr. Polcz Rezső ügyvéd jogi előkészítő szemináriuma Kolozsvárt, Egyetem-utca 7. sz. 1 em. Április 1-ig Deák Ferenc-utca 29 sz. Szakképzett előadók, új célszerű methodusok, folytonos foglalkoztatás.

— **Napernyő** ujdonságok, bőrkeztük, gyönyörű harisnyak rém olcsón kaphatók Vidánál Városház épület.

— **Nem ámitás?** hogy ezidőszent a legkitűnőbb a Dr. Borovszky-féle Borolin háziszert. Mindenütt kapható.

— **Háztulajdonosok figyelmébe!** Mielőtt házi csornáját elkészíttetné, ne mulassa el árajánlatát kérni az Első Debreceni Vasbetoncső gyárról, ahol állandóan raktáron vannak nagymennyiségben erős, dróbtételes csövek, portland és más cement s minden e szakvavágó s nagy óriási mennyiségben.

— **Csipkék** 2 krajcártól, himzések 10 krajcártól kaphatók Vidánál Városház épület.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlappjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképesztő műterem.

— **Automobil sapkák,** gyermek kötények, esőernyők Vidánál Városház épület.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Hirdetés. Csatornázásokat

a legszakoszerűbben készít

Lukács Vilmos és Testvére

Hatvan-utca 5.

Telefon 308.

Zsidó leány, tót legény.

Bűnös szerelem a vidéken.

A legszebb leány volt Tótkomlóson Bender Herman szatócs 18 éves Hani leánya. Válogatható volt a falu legmódosabb zsidó legényei között, de szíve egy egyszerű papucsgyári tót munkás felé huzott.

A szerelemnek következménye is lett. A leány állapotát titkolta hozzátartozói előtt, míg a múlt hó 28-án virradóra leánygyermeknek adott életet. Az anya ruhába takarta a csecsemőt, kivitte a keribe és elásta.

Mindennek szemtanúja volt Bender Herman másik leánya, aki nővérével egy szobában lakott.

Bjelik Jánosné bába érdeklődni kezdett a csecsemő után. Mivel senki sem tudott az újszülöttről felvilágosítást adni, közölte észrevételét a csendőrséggel.

Szorgos kutatás után megtalálták a kis hullát a kertii temetőben. A szép Hani sirva ismerte be, hogy gyermeke ugyan született, de holtan és hogy szegyenét leplezte, ő ásta el a kertben.

A vasárnap megejtett bírói boncolás, a melyen Sarkadi Imre járásbíró, dr. Steiner Zsigmond és dr. Somló László járási orvosok vettek részt, kiderítette, hogy a csecsemő teljesen kifejtetlen, időre és élve jött a világra és halálát fulladás okozta, ami az által áthatott be, hogy a szerencsétlen kisdedit élve eltemették.

A boncolás után Bender Hani ellen gyermekgyilkosságért, nővére ellen pedig bűnpártolásért a gyulai törvényszék elrendelte a vizsgálatot.

TÁVIRATOK.

A mátészalkai mandátum.

Budapest, március 14. Ma délelőtt hirdette ki a Kuria az ítéletet Szalkay Sándor mátészalkai képviselő megtámadott mandátuma dolgában. A Kuria vizsgálatot rendelt el a petícióban foglalt esetekre és a vizsgálat lefolytatásával a debreceni ítélőtáblát bizta meg.

A cseklészi nagy per.

Budapest, márc. 14. A Kuria első polgári tanácsa ma délben hozott ítéletet abban az ügyben, a melyet gróf Eszterházy Károly indított a cseklész-szempei hitbizomány megszerzésére. A Kuria a két alsó bíróság ítéletét feloldotta, azzal a megokolással, hogy az alsóbíróságok nem döntöttek abban a kérdésben, vajjon a felperes Eszterházy gróftól megilleti-e egyáltalán a várományosi jog. Ennélfogva a Kuria utasítja a nyitrai törvényszéket, határozzon előbb abban a kérdésben, hogy gróf Eszterházy Károlynak van-e várományosi joga.

Külföldi diákok Erdélyben.

Bécs, március 14. Ausztriai és németországi egyetemi hallgatók két heti kirándulásra készülnek Erdélybe. A tervet a bécsi egyetem rektora pendítette meg s már is tömegesen jelentkeztek ausztriai és németországi ifjusági egyesületek tagjai. A kirándulók megnevezik Erdély nevezetességeit, természetesen el fognak látogatni Kissármásra is a földgázkutakhoz.

Roosevelt a táborban.

London, március 14. New-Yorkból táviratozzak, hogy San Antinomiában tábort ütött az egész mozgósított sereg, csak a lovaság nem érkezett még meg, mára várják a lovascsapatokat. Tegnap nagy vendége volt a tábornak. Roosevelt ment megnézni a táborozó katonaságot. A csapatok egy része egy-két napon belül indul dél felé. Mivel hidászok is vorulnak a sereg zömével, nyilvánvaló, hogy az amerikai haderő át akar kelni a Rio Grande folyón. Az amerikai sajtó egyre hangosabban követeli Taft elnöktől, hogy adja okát a mozgósításnak, mert ha tovább is titkolózik, akkor megerősíti a közvéleményt abban a feltevésben, hogy a Standard Oil Company s más milliós trösztök kedvéért történt a mozgósítás, amelyek féltik mexikói érdekeiket.

Nagybeteg gróf.

Budapest, március 14. Gróf Nádasdy Tamás, a Magyar Lovaregylet elnöke a bécsi Löw-féle szanatóriumban súlyos betegen fekszik. Feleségét táviratilag hívták hozzá.

Miss Elkins menyasszonyi.

Milano, március 14. Vége a szerelmi regénynek, miss Elkins Katalin és az abruzzói herceg eljegyzése végleg felbomlott. Hitt Robert, egy newyorki többszörös milliomos egyetlen fia megkérte miss Elkins kezét s nem kapott kosarat.

KÖZGAZDÁSÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat)

Budapest, március 14.

Vátozatlan áron elkölt 6000 mm. buza. Minden egyéb változatlan.

A határidőüzlet iránya a tegnapelőtt megjelent hivatalos jelentés kedvező elbírálásának ellenére kezdetben szilárd volt. Utóbb a malmok tartózkodása miatt a kulisz realizált, miáltal a gabonaneműk ára 5-10 fillérral csökkent. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

buza apr.	11'45—11'50.
buza máj.	11'18—11'24.
buza okt.	10'55—10'62.
rozs apr.	8'01—8'04.
rozs okt.	7'79—7'82.
zab apr.	8'53—8'60.
zab okt.	7'22—7'25.
tengeri máj. 1911.	5'68—5'68.
Tengeri juli 1911	5'84—5'84.

Értéktözsde. Osztrák hitelrészvény 673'25 Magyar hitelrészvény 867.—

TÖRVÉNYKEZÉS.

§. A lovag zsarolója. A múlt hónapban „A budapesti apacsok” aláírással levelet kapott lovag Freysändler Jenő, akitől a levél írója megfelelő fenyegetések kíséretében 1000 koronát kért. Freystädter további

intézkedésre átadta a levelet titkárnak, Brock Oszkárnak, aki az irást eljuttatta a rendőrségre.

A rendőrség kinyomozta és letartóztatta a zsarolót: Hochedlinger Károly szijgyártó-segédet. Az ügyészség zsarolás miatt emelt ellene vádat.

Ma ítékezett felette a budapesti büntetőtörvényszéken dr. Füzesséri bíró tanácsa.

— Nem érzem magam bűnösnek — mondta a vádlott. — Beteg voltam és egy krajcárom sem volt. Azt hittem, hogy ezzel nem követek el bűnt, mert Freystädternek milliói vannak. Megszédítettek különben is a ponyvaregények.

A vádlott rövid védekezése után Brock titkár hallgatta ki a bíróság, azután dr. Strache kir. ügyész vádjára a 92. szakasz alkalmazásával ítélte Hochedlingert két hónapi fogházra. Az ítélet jogerős.

A régi jó világból.

Folytatás.

Egy idő óta Kupec nemcsak Pozsárék irányában, hanem az egész faluban mindeki iránt jó indulatot mutatott.

Akiről csak tudta, hogy rossz szívet van hozzá, akit évekként ezelőtt megbántott, megkárosított, vagy más egyéb uton-módon megharagított, azt fölkereste és addig kérlelte, míg kezet nem fogott vele.

És a jóhiszemű emberek nagyon megörvendeztek a gazdag Sztupa illetén megváltozásán, és Isten külföldi kegyelmének tulajdonították azt, ki az eltévedt juhot visszatereli az akolba és az eltántorodott szívet visszafordítja a jóra.

És sokan voltak, kik a Sztupa Mihály uram által elkövetett jó tetteket szívesen felhozták, de a rossz tetteknek csakmamar eifelejétek emlékét.

A jó ember örömet ismeri el másban is a jót.

Csak az öreg Galambossal nem tudott boldogulni.

Nem szükség mondanom, hogy Kupec azt is fölkereste a nyájas, szeretet- és tiszteleteljeszóval beszélt vele, de az öreg megátalkodott makacssággal maradt meg haragja mellett.

Folytatjuk.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csuzosbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jntányos árak. — Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesóványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schaumann gyógyszerésztől Stockerauban.

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-fele gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a felesleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonként phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1-50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétellel Schaumann gyógyszerész Stockerauban. Kapható minden gyógyszerárban.

Magyarországi főraktár

Dr. EGGER L. és Dr. EGGER J.
gyógyszertára Budapest.

A debreczeni „Csizmadia Árucarnok-Szövetkezet“ XXXV. évi zárszámadása 1910. január 1-től december 31-ig.

Meghívó

A Debreczeni Csizmadia Árucarnok Szövetkezet

1911 évi március 29-én, szerdán d. e. 9 órakor az árucarnokban tartandó

XXXV. ÉVI

Rendes Közgyűlésére.

Napirend :

1. Igazgatóság évi jelentése.
2. Az 1910. évi zárszámadás beterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény megadása.
4. Az 1911. évi költségelirányzat megállapítása.
5. Tisztujtás.
6. A vagyon megbecsültetése.
7. Az üzletrészek névértékének megállapítása.
8. Alapszabályok módosítása.
9. Indítványok 8 nappal a gyűlés előtt elnökhöz beadandók.
10. Kérvények.

Debreczen, 1911. március 14.

Az igazgatóság.

Az évi mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt Szabó József elnöknel minden tagnak rendelkezésére áll.

KIADÁS.

Eredmény-Számla.

BEVÉTEL.

		Kor.	fil.	Kor.	fil.			Kor.	fil.	Kor.	fil.
1	Jelzálogkölcson			7175	—	1	Egyenleg áthozat a mult évről			2417	19
2	Állami és egyéb adók			2000	79	2	Házjövdelem	13256	55		
3	Tiszti fizetések			966	50	3	Földjövdelem	2275	—	15531	55
4	22 üzletrész beváltatott	5870	—			4	9 üzletrész kibocsáttatott			2670	—
5	Veszteségi tartalék	630	—	6500	—	5	Vegyesek			510	91
6	Függőkölcsön törlesztés			3000	—						
7	Kamatok			264	64						
8	Leírások a „Korona“ felszereléseiből 10%	45	36								
9	Leírások a nyomtatványokból 10%	3	37	48	73						
10	Függőkölcsön tartalék			1173	99						
				21129	65					21129	65

VAGYON.

Mérleg.

TEHER.

		Kor.	fil.	Kor.	fil.			Kor.	fil.	Kor.	fil.
1	Csapó-utcai ház, ondódi és ujosztású föld			274901	92	*1	Üzletrésztőke 351×300.			105300	—
2	Pénztár			1222	72	2	Jelzálogkölcson			83339	82
3	„Korona“-vendéglő felszerelése			408	27	3	Függőkölcsön			7000	—
4	Nyomtatványok			30	35	4	Veszteségi tartalék			1460	22
5	Átmeneti jelzálog			2390	—	5	Kossuth-szoboralap			500	—
						6	Átmeneti házbérek			800	—
						7	Ingatlanok tartaléka			79379	23
						8	Függőkölcsön tartalék			1173	99
				278953	26					278953	26

Debreczen, 1910 december 31.

AZ IGAZGATÓSÁG :

Debreczeni Károly,
alelnök-ellenőr.

Szabó József,
elnök-pénzárnok.

Szabó Sándor,
jegyző-könyvelő.

Jelen zárszámadást és mérleget megvizsgálván, helyesnek, a fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtuk.

Debreczen, 1911 március 1.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG :

Nánási István,

Varga Lajos,

Sápi István.

* A Szövetkezetnek 1909 év végén volt 364 tagja, ugyanannyi üzletrésszel, mivel az alapszabályok értelmében minden tag csak egy üzletrésszel bírhat. Az 1910. év folyamán belépett 9 tag, kilépett 22 tag, maradt 1910. év végén 351 tag, ugyanannyi üzletrésszel.

Apró hirdetések.

BLOUSOK, alsósoknyák, kötények, gyermek, ruhák, haraszt és plüsch kabátok, fejkötők, sapkák leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében. Piacz-u. 9. Uj harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. (2)

Báli keztyűk minden hosszúságban, kizárólag saját készítmény. Legolcsóbban szerezhető be Nagy Andrásnál Kistemplom bazár.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát **BENYÁTS EMIL** villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Egy jól jövedelmező vállalat, mely egy családnak biztos megélhetést nyújt 3-4000 korona befektetéssel családi ügyek miatt átadó. Cím a kiadóhivatalban.

Legolcsóbb és legjobb hatású

Hashajtó

NEUSTEIN
FÜLÖP
CUKROZOTT
HASHAJTÓ TABLETTA

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket Fenti szer mentes minden káros alkotórésztől, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmainál, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy tekeres 8 dobozzal, tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás! Utánzatától óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó pilulái” tessék kéri! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szent Lipót védjegy a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerháza,
Sz.-Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.

Rapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits J., Muraközy László, Aranyi A. gyógyszerészeknél.

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! Szelencze ára 40 fill.

5 szobás elegáns, részben modern részben antik

Lakásberendezés

teljes felszerelés, szőnyegek, csillárok és nappel együtt összesen vagy részletekben is azonnal eladó. Andrásy-ut 35., II. 12. Reggul 9-től este 6-ig megtekinthető.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felülmulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás**, továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, ízületi lob és zsábjában szenvedők, végül fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testtörő háziszser.**

Rapható városunkban a következő czégeknek: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerháza. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.**

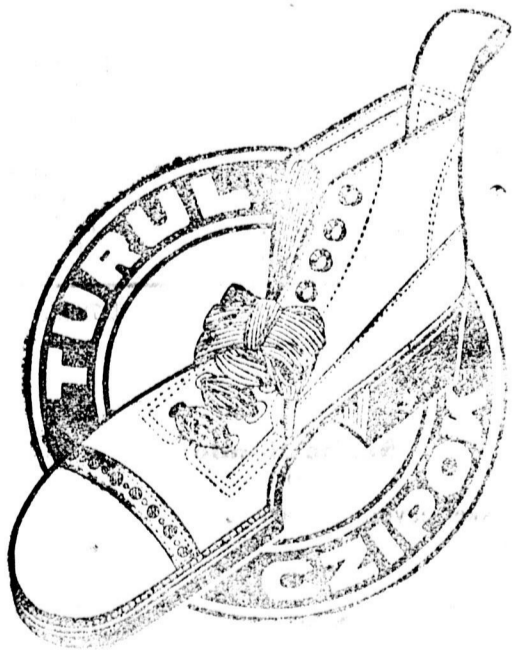
Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legjutányosabb áruk mellett ajánljuk:

Locomoblok és cséplőgépek, benzinmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalozók, lóherecséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek, marokrakó- és kéveköto-aratógépek, szénagyűjtők, szén- és szalmaszéjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecskavágók, répvágók, daráló, őrlőmalmok, egytemes aczélkék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselőlet és raktár:

Laczka László urnál Debreczen.

„Turul”-Cipő

TELEFON
691.

elegáns
tartós
jutányos.

TELEFON
691.

Turul Cipőgyár r.-t.
Temesvár.

Főraktár: **Piac u 48., Szent-Anna-u. sarkán.**
Debrecen

120 munkás és alkalmazott.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

130 fiók bel- és külföldön.